MEDALION

IOAN GROŞAN

Ardelean atît cît morozitatea să nu infrîngă subţirimea spiritului, Ioan Groşan, pe care îl prezentăm printr-o fotografie realizată de Florin Iaru, nu e totuşi nici din speţa hîtrilor exuberanţi. Din Maramureş, a adus simţul măsurii, dar şi percepţia efemerului căruia i-a opus mereu umorul benign. Melancolia e la el, o formă a luciditătţii. S-a născut In localitatea Satulung, în judeţul Maramureş, la 3 octombrie 1954, intr-o zonă cu geografie lină, tăiată de apa leneşă a Someşului, în jurul căreia tînărul prozator a ţesut o mitologie a complicităţii ironice. În perioada studenţiei, ca filolog la Cluj-Napoca, Ioan Groşan, a fost deopotrivă gazetar şi dramaturg, prozator şi actor. A fost membru în redacţia revistei **Echinox,** *unde a ţinut multă vreme cronica de proză şi de film, a animat grupul* **Ars Amatoria,** *care şi-a făcut de acum un renume deja omologat, a scris pentru membrii acestui grup piese de teatru* **(Există sau nu O.Z.N.-uri?, Bramboval purginie sau Amurgul Evului Mediu, Şcoala ludică)***, jumătate parabolice, jumătate îmbibate de substanţa realului cotidian, în care recuzita culturală fuziona îndeaproape cu radiografia socială. După absolvirea facultăţii, Ioan Groşan s-a dedicat profesoratului într-o şcoală din Bucureşti, continuînd să scrie proză în spiritul combinaţiei de livresc şi parabolic,*

pe care o anunţaseră încercările de tinereţe. Prima sa apariţie editorială, volumul de povestiri **Caravana cinematografică** *(1985), i-a şi adus, de altfel, premiul de debut al Uniunii Scriitorilor, o confirmare a talentului pe care Ioan Groşan îl arătase demult.*

De literatura S.F. tînărul prozator s-a apropiat tot în timpul studenţiei, însă în registru ironic şi parodic, scriind piesa **Există sau nu O.Z.N.-uri?** *în care erau persiflate, suculent, stereotipiile propagandei ştiinţifice şi, mai cu seamă, ignoranţa consumatorului de informaţie. Nu cu mult timp în urmă, Ioan Groşan a încheiat publicarea* **Epopeii spaţiale 2084,** *în revista* **Ştiinţă şi Tehnică,** *un lung serial în 50 de episoade, în care regăsim subtila parodie la clişeele genului, subtextul parabolic, reflexul social al satirei. Personajele sînt construite dupa prototipul lui Ianus: un chip reflectă imaginea intramundană, spaţială, tehnicizată, celălalt lasă să se intrevadă trăsăturile omului generic de lîngă noi. Limbajul spumos, dialogul, umorul sînt cîteva din trăsăturile acestei epopei ironice ce dovedeşte o foarte intimă familiarizare cu majoritatea speciilor prozaistice*

Ioan Groşan e, însă, dincolo de aceste exerciţii superioare, un foarte dotat prozator în care tînăra generaţie îşi pune toată încrederea. În **Caravana cinematografică** *avem deja semnele acestei garanţii. Confirmate prin tot ceea ce a scris autorul.*

RADU G ŢEPOSU

EPOPEEA SPAŢIALĂ 2084

(Foileton ştiinţifico-fantastic)

O şedinţă obişnuită

Era o zi senină. Primele raze de soare pătrundeau vesele prin fereastră, oprindu-se pe biroul lui Iuliu Corodan, directorul Centrului de cercetare pe lîngă institutul de profil (UNIVAX). „Uite că azi au dat soare”, se bucura Corodan în gînd, pe circuit închis, trăgîndu-şi scaunul spre fereastră. O durere de cap scurtă, obsedantă, îi readuse în minte deceniul 2050-2060. Se uită la ceas: era ora

$$\frac{X + 2Y - Z}{5.000 - 3,5}$$

(în care X reprezintă orele de muncă dintr-o săptămînă-lumină, Y, orele suplimentare Z, orele petrecute în sînul familiei, 5.000, salariul de bază şi 3,5, zilele de concediu). „S-a făcut aproape şapte”, murmură Corodan după ce efectuă rapid calculul necesar. „Dacă munceam mai mult alaltăieri, acum era aproape opt şi cîştigam o oră”, meditä el şi hotărî să acţioneze în viitor cu mai multă energie. Apăsă pe butonul de serviciu şi, ca de obicei, trapa din mijlocul încăperii se deschise lin, iar prin spaţiul nou creat apăru din subsol scaunul cu secretara principală bătînd la computer.

— Noemi dragă, mai odihneşte-te şi tu, spuse cu blîndeţe Corodan.

Ochii mari, frumoşi, saturnieni ai secretarei se întoarseră spre director.

— Mulţumesc, spuse ea cu simplitate.

Corodan continua s-o privească, admirîndu-i profilul palid, perfect desenat, pieptul plin, specific rasei ei, talia îngustă, de naiadă, linia fin curbată a şoldurilor. „Păcat că

n-are picioare”, medită el dînd cu ochii de locul unde trupul lui Noemi şi al tuturor colegelor ei se termina inevitabil.

— Introdu-mi, te rog, şefii de resoarte, spuse Corodan.

Secretara dispăru cu scaunul la subsol şi după cîteva clipe, prin trapele laterale, unul cîte unul, pătrunseră şefii de resoarte.

— Luaţi loc! spuse directorul UNIVAX-ului.

Îi inspectă rapid cu privirea şi rămase mulţumit: străluceau de curăţenie, erau toţi proaspăt unşi, vopsiţi, lustruiţi. La rîndul lor roboţii, căci despre nişte roboţi e vorba, aşteptau respectuos, care mai de care.

— Ascult, spuse Corodan. Cine vrea să-nceapă? Care este situaţia?

— Încă din primul trimestru al anului în curs, începu tuşind robotul „Felix S 23”, care răspundea de sateliţii artificiali ai UNIVAX-ului, am îndeplinit planul la toţi indicatorii de bază. Dacă e să mă refer, de pildă, numai la sectorul investiţii...

— Mulţumesc, suficient, îl întrerupse Corodan. Cum stăm cu sateliţii naturali? Se mai învîrt?

— Nu toţi, răspunse robotul „Felix S 4”; cunoscut în UNIVAX pentru marea lui experienţă (fusese printre cei care puseseră pe picioare primele cosmohozuri model). Unii s-au oprit şi stau aşa epuizaţi pe orbită. Am fost la faţa locului, am discutat, am luat măsuri – nimic! În plus de asta, cu satelitul „Veac Nou” se întîmplă lucruri ciudate.

— Ce lucruri? spuse Corodan contrariat, simţind vechea durere.

— Să spun aşa, direct, în plen? şovăi „Felix S 4”.

— Spune!

— Păi, să vedeţi, începu robotul. Era într-o vineri, de Sfînta Laika, şi ploua...

Relatarea robotului „Felix S 23”

— Şi cum vă spuneam, ploua cu găleata, după cum era programat, continuă robotul „Felix S 23”. Eu stăteam la birou şi mă reparam, umblasem pe-afară şi-mi intrase apă-n stînga B. Cînd dam eu să-mi strîng, cum se spune, ultimul şurub, intră tovarăşa Smaranda şi zise..

— Cine-i tovarăşa Smaranda? îl întrerupse Iuliu Corodan, directorul UNIVAX-ului.

— He, he, he, rîseră în unanimitate ceilalţi roboţi. Nu ştiţi cine e tovarăşa Smaranda? He, he, he!

Cu multe se obişnuise Iuliu Corodan de cînd era director la UNIVAX, numai rîsul inuman, metalic al roboţilor nu-l putea suporta. Chiţcăitul lor îl călca pe cei cîţiva nervi pe care avea permisiunea să-i mai poarte. Bătu cu o rocă marţiană în masă. Roca, trezindu-se, începu să ţiuie de durere.

— Linişte! spuse autoritar Corodan. Apoi, întorcîndu-se spre robot. Răspunde-mi la întrebare, tovarăşe Felix!

— Tovarăşa Smaranda lucrează pe satelit la noi, la circuite închise, spuse „Felix S 23”.

— Nu la asta m-am referit, preciza Corodan. Ce e dînsa? Robot sau fiinţă?

„Felix S 23” se uită neajutorat la colegii săi. Aceştia îi făcură semne că tot aia e, să spună.

— E fiinţă... spuse cu foarte puţini decibeli în glas „Felix S 23”.

— Bine, nu-i nimic, continuă – zise Corodan.

— Şi cum vă spuneam, reluă Felix, intră tovarăşa Smaranda şi-mi zice: „Felix dragă, ai program după-amiaza asta?”. „N-am, am zis eu, e după-amiaza mea de încărcare”: „Nu vii cu mine pe Veac Nou după nişte gogoşari?’

— Sînt gogoşari acolo? îl întrerupse din nou directorul UNIVAX-ului.

— Da, anul acesta s-a pus gogoşari, e un satelit foarte productiv, răspunse „Felix S 23”. Drept să spun, stăteam în cumpănă: să mă duc? să nu ma duc? Îmi cer scuze un moment de la tovarăşa Smaranda, trec alături şi întreb

calculatorul de serviciu: să mă duc? să nu mă duc? „Du-te, mă, nu fi prost, nu rata, îmi spune calculatorul. M-aş duce eu, dar sînt sub formă de dulap, nu pot ieşi de-aici”. Aşa că m-am întors, am luat două baterii, un prelungitor, tovarăşa Smaranda m-a apucat de el, ne-am urcat în cosmoscuterul dînsei şi-am decolat spre **Veac Nou.**

— Ş? Şi? întrebară în unanimitate roboţii.

— Ne-am înscris corect pe orbită, ne-am învîrtit noi ce ne-am învîrtit, nu prea tare, că tovarăşa Smaranda avea greţuri, şi cam pe la telejurnal ajungem în dreptul satelitului. Mă uit eu pe hublou... ce să vezi? Satelitul nu-i! „Nu se poate!”, îmi zic şi mai verific o dată coordonatele, traiectoria, o verific şi pe tovarăşa Smaranda dacă n-a umblat la butoane, că ştiţi cum sînt ele, le atrage să apese, dar nu găsesc nimic. Coordonatele erau bune. Traiectoria optimă, tovarăşa Smaranda aţipise puţin, totul era în regulă, numai satelitul nicăieri.

— Nu se poate! — spuse Iuliu Corodan.

— Aşa mi-am zis şi eu, că doar ăsta era un satelit natural, docil, avea orbita lui, nu se mişcase de pe ea de mii de ani, nici la dreapta, nici la stînga, te puteai baza pe el la o adică. Şi totuşi, nici pomeneală de satelit. Ce să fac? Am ieşit în spaţiu să-ntreb pe cineva, să mă lămurească cumva. În spaţiu, cum ştiţi, ţipenie de om. Cît vedeai cu ochii, nu vedeai nimic. Am stat ce-am stat, doar-doar o trece vreo navetă, pînă s-a trezit tovarăşa Smaranda şi m-a strigat: „Ce faci, dragule, acolo? Vino, dom’le, înăuntru, că intră frigu’!”

Prin cosmos

În echipa însărcinată să caute satelitul natural Veac Nou, dispărut, cum s-a văzut de pe multimilenara sa orbită, fură desemnaţi, după îndelungi cercetări, trei roboţi: robotul-conducător „Felix S 23”, robot cu experienţă, care mai ieşise prin cosmos şi revenise

încărcat de date, robotul-computer „Dromiket 4”, robot programator-corector al zborului, şi tînărul robot „Stejeran 1”, din cea mai nouă serie de roboţi TESA, debutant în spaţiu, dar căruia i se trecuse cu vederea lipsa de experienţă datorită extraordinarei promptitudini cu care îndeplinea sarcinile cerute, indiferent cît de grele ar fi fost ele. De cînd făcuse ochi, pentru a folosi o veche expresie terestră, de fapt de cînd fusese programat şi pînă în momentul desemnării în misiune, nu făcuse nici o greşeală şi, în plus, se străduia din răsputeri să consume puţin. Spre deosebire de alţi roboţi, care, în timpul liber, jucau şi şah cu campionul mondial la oameni ori îşi măsurau forţa rupînd cărţi din perioade dogmatice, „Stejeran 1”, cînd avea o oră liberă, prefera să se scoată din priză şi să rămînă nemişcat, ca mort, numai să nu consume curent. La concursul anual „Dintre sute de roboţi” ieşise primul, reuşind să calculeze şi să raporteze în mai puţin de o secundă suprafaţa de teren pe care o însămînţase şi-o irigase în mai puţin de o oră, consumînd doar 4 kilowaţi oră. Drept recompensă, fu trecut la sectorul „Birouri” pe care le mătura ca nimeni altul, le făcea lună. Acum, iată, ca o recunoaştere a meritelor sale, i se îngăduia să iasă în cosmos, e drept, ca robot de serviciu; dar cîţi roboţi de tipul lui nu şi-ar fi dorit oare nu să zboare spre planete îndepărtate, ci doar să meargă pînă la prima staţie, pe Selena, la „COSMIC-SHOW”, unde, contra taxei infime de cinci petrofarazi, nişte marţiene drăguţe te programau să vezi filme cu venusiene? Nu toţi aveau această posibilitate, bineînţeles, unii pentru că nu fuseseră programaţi s-o aibă, alţii tocmai pentru că fuseseră programaţi s-o aibă, ca să muncească mai mult să şi-o poată satisface; însă luîndu-se cu munca, azi un pic, mîine mai mult, pînă la urmă uitau de ce munceau. Şi munceau, nu glumă.

Ora H, ora decolării sosi. Cu un scrîşnet, nava spaţială, multifuncţională „Bourul” se desprinse de pilonii care-o susţineau şi, în cîteva secunde, accelerînd din principiu, se înălţă tot mai sus, pînă deveni un punct azuriu, apoi nu se

mai văzu. Oftînd, roboţii de jos, care o urmăriseră pierzîndu-se în cer, fluturară cît fluturară în semn de rămas bun hîrleţele, apoi îşi reluară săpatul.

În navă era linişte. Robotul-debutant „Stejeran 1” sta cu faţa lipită de hublou şi privea în urmă. Pămîntul îşi arcui marginea ca o elipsă, apoi deveni rotund şi-n cele din urmă apăru ca o minge albăstruie şutată cu sete în spaţiu. „Ce păcat că n-am fost programat să am sensibilitate! spuse visător „Stejeran”. Uitaţi-vă ce frumos se vede Pămîntul, tovarăşe comandant! Dar ce folos, dacă nu simt nimic! Stau aşa şi mă uit ca prostu’ pe hublou. Nici dumneavoastră n-aveţi programată sensibilitatea?

— N-am, răspunse „Felix S 23”. Treci şi mătură, a intrat prafu’ la decolare. Şi le-am spus de o mie de ori să facă uşile etanşe, că doar nu e tramvai, e navă cosmică. Dar ai cu cine vorbi?! Dromikete, ai închis bine uşile?

— Le-am închis, răspunse robotul-computer, dar ce-s eu de vină dacă nu se închid bine? E un curent pe nava asta...

— Tovarăşe „Stejeran 1”, făcu „Felix S 23”, ce vorbesc eu acilea?! Treci să măturі sau vrei să mătur eu?!

— Iaca trec, răspunse robotul TESA, dezlipindu-se de hublou. Vă rog să mă scuzaţi, dar n-am văzut niciodată Pămîntul de la o asemenea depărtare.

— Mare brînză! zise „Felix S 23”. Păi dacă am sta să ne uităm la fiecare planetă pe care-o depăşim, cînd am mai munci?

— Aveţi dreptate, tovarăşe comandant, răspunse „Stejeran”, apucîndu-se de treabă.

— Măi Felix, zise robotul-computer, care şi el mai ieşise prin spaţiu, nu facem un şeptic?

— Ai corectat traiectoria?

— Am corectat-o, răspunse „Dromiket 4”.

— Ai ieşit de pe orbită?

— La fix!

— Bine, scoate cărţile. Tovarăşe „Stejeran 1”, fii bun şi şterge măsuţa asta şi vezi că după computer, într-o pungă, e o sticlă de ulei. Ad-o, te rog, încoace, şi două pahare.

„Getta 2”

În faţa unei întîlniri atît de neaşteptate, cei trei roboţi din „Bourul” căzură pur şi simplu pe gînduri, în ordine. Întîi, cum se şi cuvenea, căzu pe gînduri comandantul „Felix S 23”, apoi robotul programator „Dromiket 4” şi în cele din urmă se lăsă uşor pe gînduri şi robotul TESA „Stejeran 1”.

— Ce facem, tovarăşi? simţi „Felix S 23” nevoia să întrebe colectivul.

Colectivul tăcea mîlc.

— Alo, „Bourul”! se auzi din nou acel glas gingaş, impacientat. Ce faceţi, dragă, acolo? Mă lăsaţi să stau aşa, ca proasta-n spaţiu?

— Să mergem la dînsa şi să-i reparăm vehiculul, propuse „Dromiket 4”. În fond, e o tovarăşă de-a noastră, n-o putem lăsa la voia întîmplării. Dacă dă vreun lunatic peste ea?...

— Avem o misiune, nu putem părăsi incinta, spuse „Felix S 23”. Să vină ea la noi, e mai democratic.

— Dacă doriţi, pot să mă duc eu să repar, interveni sfios „Stejeran 1”.

— Ia te uită, dom’le, făcu „Felix S 23”. Te-a apucat hărnicia! Stai tovarăşe aici şi mătură, că de-aia ai fost trimis în Univers!

— Chem „Sanda”! Chem „Sanda”! Recepţie, spuse în microfon „Dromiket 4”.

— Ce vrei, dragă? se auzi din nou tulburătorul glas.

— Chem „Sanda”! Chem „Sanda”! Chem „Sanda” înăuntru! Recepţie.

— Ce recepţie? întrebă glasul

— Aşa se spune, zise în microfon „Dromiket 4”. Vă invităm la noi în navă. Noi nu putem ieşi, sîntem în misiune.

— Fi-v-ar misi... se auzi glasul, apoi nişte păcănituri.

Cei trei se uitară unul la altul.

— Bine, vin eu la voi, spuse glasul dar mai apropiaţi-vă puţin cu nava, să le lipim, să nu ies pe frigu’ ăsta. Trapă aveţi?

— Avem! spuse comandantul „Felix S 23”

— Vedeţi că trapa mea e în stînga, acolo unde scrie „Trapă”. Să nu vă lipiţi aiurea.

Cu toate ca „Bourul” era o matahală de navă pe lîngă „Sanda”, acuplarea acestor două vehicule se făcu lin, la orele 14,32 GMT. Aparatele de la bord au funcţionat normal, iar roboţii, pe timpul acuplării, au îndeplinit un complex program de cercetări ştiinţifice. În sfîrşit, trapele celor două nave se dădură înlături şi pe culoarul creat apăru posesoarea fermecătorului glas.

— Tot învîrtindu-ne! îi salută ea cu binecunoscutul salut al cosmonauţilor. Mă numesc „Getta 2” Dar ce-aţi rămas aşa? N-aţi mai văzut roboate în carne şi oase?

Într-adevăr, cei trei membri ai echipajului rămăseseră ca trăzniţi. Roboate mai văzuseră ei, dar nu în carne şi oase. Pentru că aceasta era noutatea revoluţionară a proaspătului tip de robot feminin: în loc de metal, mase plastice şi sticlă, „Getta 2” era confecţionată chiar din carne şi oase. Evident, carne şi oase sintetice, dar care nu erau cu nimic mai prejos decît carnea şi oasele naturale. Avantajele noii alcătuiri săreau imediat în ochi: „Getta 2” nu mai păstra forma greoaie, piramidală şi dizgraţioasă a vechilor roboţi, ci căpăta forma aerodinamică a unei femei în carne şi oase. Materialul sintetic din care fuseseră confecţionate carnea şi oasele ei era, practic, etern. Se mişca agil, cu mare uşurinţă, fără tropotul mecanic al roboatelor din primele generaţii. Dintr-o dată, în carcasele lor cubice, colţuroase, cei trei roboti se simţiră bătrîni, uzaţi fizic şi moral, depăşiţi de avîntul fără precedent al ştiinţei şi tehnicii. „Getta 2” îi privi amuzată, apoi se aşeza picior sintetic peste picior sintetic.

— Care va să zică, sînteţi în misiune... surîse dînsa. Ce misiune, iepuraşilor?

La omuleţii verzi

Fără să piardă un kilowatt, robotul programator-corector al zborului se uită în agenda spaţială pe care trebuia s-o restituie la întoarcere în prezenţa comandantului navei, găsi coordonatele staţiei interplanetare a omuleţilor verzi şi îndreptă „Bourul” într-acolo. În curînd, văzură profilîndu-se prin hublou inelul luminos ce înconjura staţia.

— Seamănă cu Saturn! zise „Getta 2”, ce-şi pusese o superbă rochie de seară croită la spate în aşa fel încît permite să se observe o părticică din frumosul ei tablou de comandă.

— Seamănă, răspunse comandantul „Felix S 23”, dar la ei inelul e artificial, pentru reclame.

Într-adevăr, apropiindu-se mai mult, văzură că inelul luminos se rotea întruna formînd cuvinte luminoase în toate culorile: „Cinzano”, „Toyota”, „Krepkaya”, „Marlboro”, „Boicil”, „Adidas”, „Women”, „Courvoisier”, „Metaxa”, „Rombac”, „Coca-Cola”, „Matra-Simca”, „Tzuica”:

— Ăştia au de toate, mormăi comandantul Felix, aranjîndu-şi acul cravatei.

Nici n-apucă bine să se lase pe marea platformă din faţa staţiei, unde scria cu litere uriaşe în vreo douăzeci de limbi cuvîntul „Welcome”, că lîngă navă apăru un omuleţ verde în frac negru, frecîndu-şi surîzător mîinile. Aruncă o scurtă privire spre indicativul navei, apoi spuse într-o limbă perfectă:

— Fiţi bineveniţi pe plaiurile noastre!

— Să trăieşti, mormăi „Felix S 23”, coborînd treptele „Bourului” împreună cu „Getta 2”. După ei coborî Dromiket 4, iar apoi Stejeran 1, care închise bine uşa navei cu yala.

— Doriţi cazare, masă, saună, masaj, deparazitare? se interesă omuleţul. Ori mai bine un tur prin staţiune, cu un

popas la Muzeul Feminităţii? Sau o vizită la...

— Nişte „Pepsi” am dori, zise comandantul Felix. Avem şi sticle.

— V-am spus că fac eu cinste, şopti „Getta 2”. Se întoarse spre omuleţ: Du-ne, te rog, la un bar!

— Doriţi la un micro, macro sau la un superbar?

— La superbar, la superbar! zise „Getta 2”.

— Un moment atunci, făcu omuleţul şi imediat scoase un sunet ciudat, oarecum asemănător cu cel pe care, prin secolul XX, îl scotea Tarzan. Brusc, pe uşa luminată a staţiei năvăliră două femeiuşti verzi de 1,20 m, ce erau atît de drăguţe încît păreau de 1,80. Omuleţul le şopti ceva pe limba lor şi femeiuştele deveniră zîmbitoare, se apropiară ţopăind de oaspeţi şi-i înconjurară cu părintească grijă. Îl apucară pe Dromiket 4 şi pe Stejeran 1 de mîini şi porniră cu toţii spre uşa staţiei.

Uşa despre care pămîntenii bănuiau că dă într-o încăpere dădea de fapt într-un bulevard feeric luminat, intens circulat şi zgomotos, pe laturile căruia se înşirau mulţimi de baruri, de cinematografe, videoteci, biblioteci, cinemateci, franzelării, marochinării, horincii, carmangerii, cazinouri, tripouri, bistrouri, depouri, restaurante, crame, snackuri, biguri, cosmicării, solduri, taverne, crîşme, spelunci, tarabe, teatre, ba chiar imediat pe stînga, cum treci de singurul semafor veşnic verde, şi-o ceaprazărie mică, dar curată. Dromiket 4 şi Stejeran 1, care nu mai ieşiseră pînă atunci în Cosmos şi nici nu măi văzuseră un asemenea oraş ciudat, unde parcă se adunaseră toate seminţiile Universului, rămăseseră aproape fără grai; pe lîngă ei treceau fără să-i bage în seamă, într-un du-te-haida neîncetat, saturniene, superbe, fără picioare, dar care luptau pentru emanciparea femeii, neptunieni mici păroşi, îmbogăţiţi peste noapte din vînzarea gustoşilor lor gogoşari, centauri din Proxima Centauri cu trup de cal şi cap de taur, dansatoare lungi, subţiri, de prin părţile Andromedei, ce-şi puteau îndoi trupul pînă rămîneai bujbe, pămînteni ce căutau de lucru, marţieni care tot opreau

trecătorii încercînd să-i convingă că şi pe Marte e viaţă, venusieni care vindeau pliante turistice cu Terra etc. etc.

La barul „Supernova”

În sfîrşit, tot mergînd ei pe bulevard însoţiţi de cele două femeiuşti verzi care chicoteau şi glumeau de te treceau fiorii, ajunseră în faţa unei intrări somptuoase, deasupra căreia o lumină intermitentă, gălbui-roşiatică, decupa în noapte literele firmei: „Super nova Bar. Only for Men and Women”. Femeiuştile le făcură semn că aici, şi cei trei roboţi pămînteni, însoţiţi de Getta 2, pătrunseră, nu fără o firească emoţie, înăuntru. Înăuntru era cam întuneric şi mirosea uşor a spray.

— Fiţi cu ochii în patru le strecură printre dinţi comandantul „Felix S 23” lui „Dromiket 4” şi „Stejeran 1”. O muzică plăcută, cum pămîntenii nu mai auziseră de pe vremea cînd staţiile marţiene nu erau bruiate, plutea în atmosferă. La mese stătea puţină lume: un grup de trei pentodauri din constelaţia Gemenilor, care sorbeau din trei sonde suc de nutreţ, două cilioaie de 19-17 ani care, deşi nu erau prea bine, arătau nişte poze, doi plutonieni şi un plutonier, mic şi verde, probabil sectoristul localului. Nici n-apucară să treacă pragul că, de după o perdea vişinie pe care scria „Puteţi intra şi în bucătărie”, se ivi un chelner pe rotile şi-i conduse piruetînd în jurul lor, la o masă de şase locuri.

— Doriţi să fiţi serviţi prin telecomandă sau vă servesc eu? spuse chelnerul.

— Serveşte-ne dumneata, răspunse „Getta 2”. Dar care e diferenţa?

— Nu prea mare, surîse chelnerul. Dacă doriţi prin telecomandă, trebuie să apăsaţi pe butoanele pe care le aveţi la masă, iar dacă vreţi să vă servesc eu, mi-apăsaţi mie butoanele pe care le am aici – şi-şi desfăcu fracul negru, dezvăluind un fel de tablou de comandă fixat pe pieptu-i plin de butoane.

— Eu vreau s-apăs pe dumneata, zise „Getta 2”.

— Cu mare plăcere, doamnă, răspunse chelnerul. Apăsaţi cît doriţi. Domnii?

— Noi apăsam pe masă, zise încruntat „Felix S 23”

— Îmi faceţi o şi mai mare plăcere, zise chelnerul. Pentru că sînt unii clienţi mai răi care nu vor decît să apese, dar nu consumă. Ia să vedem ce-aţi dori să apăsaţi mai întîi?

— Eu aş apăsa pe-un whisky, zise „Getta 2”.

— Apăsaţi şi pe gheaţă? întrebă chelnerul.

— Nu, mersi.

— Poftiţi, doamnă! se aplecă chelnerul şi „Getta 2” se uită pe pieptul lui după butonul cu whisky, îl găsi şi apăsă. Chelnerul icni scurt şi plecă după comandă.

— Voi ce luaţi? se întoarse „Getta 2” spre pămînteni.

— Stai puţin, răspunse „Felix S 23” aplecat peste butoane. Ce scrie, mă, aici?

— Biftec, citi „Stejeran 1”.

— Ce e asta? spuse contrariat comandantul „Felix S 23”.

— E de mîncare, îl lămuri „Getta 2”. Luaţi-vă întîi ceva de băut.

— Unde scrie, mă, ulei? se enervă Felix.

Se aplecară toţi trei asupra butoanelor.

— Ia uitaţi-vă, tovarăşe comandant, au antigel arătă „Stejeran 1” un buton.

— Daaa? făcu „Felix S 23”. Ei, atunci bem şi noi un păhărel?

— Bem, tovarăşe comandant!

Apăsară de trei ori pe butonul respectiv. Imediat apăru chelnerul cu whisky-ul Gettei şi păhărelele lor.

— Nu vă supăraţi că vă-ntreb, zise chelnerul după ce servi de unde sînteţi de loc?

— De pe Terra, răspunse „Felix S 23”.

— Bănuiam eu, zîmbi chelnerul. V-am recunoscut după accent.

— Da’ dumneata, de unde eşti? îl întrebă „Felix S 23”.

— Din Jimbolia, dacă ştiţi cumva...

— Cum să nu ştiu! exclamă „Felix S 23”. Acolo mi-am făcut armata! Ia te uită, dom’le! Hai noroc!

— Să trăiţi, răspunse chelnerul, cu o undă de tristeţe în glas Domnişoarele nu servesc nimic?

Uitaseră de femeiuştile verzi! Acestea stăteau picior peste picioruş şi se uitau cu reproş la Felix.

— Dumneavoastră ce-aţi servi? întrebă acesta stînjenit.

— Bitter, spuse cu glas una din ele. Nişte bitter am vrea.

Atacul

Era într-o vineri. Ca de-obicei, nava interplanetara „Bourul” înainta silenţios prin spaţiu, cînd deodată o lumină puternică lovi hubloul din faţă, orbindu-i pe cei dinăuntru, şi-o zdruncinătură de cîteva megatone îi aruncă de-a valma unii peste alţii.

— Sîntem atacaţi! mai apuca să strige „Dromiket 4”, trăgînd frîna de mînă. În aceeaşi clipă, o voce puternică, prin megaflex, îi somă.

— Nu mişcă nimeni! Hublourile sus!

Ţinîndu-se de şale, unde contractase un acumulator mai vechi, comandantul „Felix S 23” se sculă cu chiu şi vaiete şi apăsă pe care buton vedea cu ochii, deschizînd hubloul principal. Imediat în cadrul lui apăru un tip înalt, cu barbă neagră îngrijit tăiată, ţinînd în mînă un megalaser automat. Sări înăuntru cu megalaserul îndreptat spre ei şi fluieră scurt. Îl urmară de îndată alţi doi inşi, înarmaţi şi ei, unul cu ochi piezişi, asiatici, mic de statură, celălalt blond şi cu o balalaică în spate.

— Cu cine avem plăcerea? bîigui comandantul Felix.

— Cu „Piraţii stelelor”! rînji cel cu barbă.

— De ce naţionalitate? zise Felix.

— Multinaţionali, răspunse bărbosul. Cosmosul – ubi bene. Dar voi cu rabla asta de unde sînteţi?

— De pe Terra, răspunse uşor jignit comandantul „Felix S 23”.

— De unde de pe Terra?

— Drăgăneşti-Vlaşca, paralela 45, răspunse Felix.

Cel blond fluieră a pagubă. Bărbosul se uită în jur:

— Şi ce transportaţi?

— Nu transportăm nimic, căutăm un satelit natural.

— Hai, fără texte! se zburli bărbosul. Scoateţi repede tot ce-aveţi!

— Păi ce s-avem? N-avem nimic! zise comandantul „Felix S 23”

Atunci bărbosul îi arată din ochi asiaticului lada mare de fier de lîngă uşa magaziei. Asiaticul ţinti lada şi apăsă pe trăgaci. Un fulger mic, rudimentar ţîşni pe gura megalaserului şi lacătul zbură cît colo. Blondul sări şi înălţă capacul lăzii. Zeci de pachete de nailon cu un praf albicios stăteau frumos orînduite în ladă. Cu vîrful baionetei blondul sparse unul, îşi umezi arătătorul şi gustă.

— Ei? întrebă nerăbdător bărbosul.

— „Dero”, răsunse blondul şi scuipă.

— „Dero”? făcu dezamăgit bărbosul. La ce vă trebuie atîta „Dero”?

— Pentru curăţenie, răspunse timid Stejeran. Ştiţi, nava e cam veche şi... dacă n-o ţinem lună...

— Da’ aurul!? Unde ţineţi aurul? Sau platina! zise bărbosul. Ia să văd plăcuţele!,

— Ce plăcuţe? făcu „Felix S 23”.

— Plăcuţele de la circuite! răspunse bărbosul. Dezechiparea!

Uitîndu-se jenaţi unul la altul şi toţi la „Getta 2”, roboţii pămînteni începură să-şi desfacă şuruburile din jurul şoldurilor. Primul fu gata „Dromiket 4”. Blondul veni lîngă el şi-i săltă puţin carcasa cu baioneta, aplecîndu-se şi privi în interiorul lui Dromiket.

— Aluminiu, raportă blondul. Făcu aceeaşi operaţie şi cu ceilalţi. În dreptul lui „Stejeran 1” se uită mai mult.

— Ăsta mai tînăr are plăcuţe de plastic, zise el.

— Măi să fie! se cruci bărbosul. Aşa ceva n-am mai văzut! Păi voi n-aveţi ca toţi roboţii plăcuţe de platină?

— Astea le-avem, cu astea funcţionăm zise comandantul „Felix S 23”.

— Mă şi mir cum reuşiţi, zise oarecum mai cu blîndeţe bărbosul şi lăsă automatul în jos. Hai, înşurubaţi-vă. Şi doamna?

— Eu sînt turnată, răspunse cu demnitate „Getta 2”, şi nu mă pot desface.

— Tot de la Drăgăneşti?

— Tot, minţi „Getta 2”.

— Aţi găsit ceva? întrebă bărbosul pe tovarăşii săi care, între timp, cotrobăiseră prin magazie.

— Numai ulei şi prune, boss, raportă blondul.

— Prune? întrebă bărbosul. Pentru ce?

— Pentru schimb, răspunse „Felix S 23”. Sînt civilizaţii care nu ştiu ce-i pruna.

— Mari aiuriţi sînteţi, constată bărbosul şi se aşează pe lada cu „Dero”, scoţîndu-şi o ţigară. Fumaţi, doamnă?

— Cu plăcere, zise „Getta 2”, luînd megalongul din pachetul oferit.

— Staţi şi voi pe unde puteţi, zise bărbosul către roboţii pămînteni care rămăseseră în picioare. Văd că nici scaune n-aveţi destule.

Întîlnire de gradul zero

În cabina de comandă a „Bourului”, agresori şi atacaţi se aşezară care pe unde putea.

— Aşa, deci, făcu bărbosul, uitîndu-se compătimitor la roboţii tereştri. Aur n-aveţi, platină n-aveţi. Ia scoateţi din prunele alea!

Comandantul „Felix S 23” făcu un semn cu capul spre „Stejeran 1”. Acesta se duse în magazie şi reveni cu o lopată de prune. Le împărţi bărbosului, blondului şi celui cu ochi asiatici. Agresorii începură să crape prunele şi să zvîrle sîmburii pe hublou, în spaţiu. Din cauza imponderabilităţii sîmburii păreau un mic grup de asteroizi

plutind în jurul navei.

— De cînd n-am mîncat noi prune, Pavka? zise bărbosul către blond.

— De mici, boss, răspunse Pavka. De cînd am intrat în grădina aia de lîngă Andromeda.

— Aşa e, îşi aminti bărbosul. Ce vremuri! Nu era galaxie fără prune.

— Nu vă supăraţi, zise robotul „Felix S 23”, dumneavoastră nu v-aţi născut pe Terra?

— Nu, băiete, răspunse bărbosul. Sîntem copii din spori. N-avem mamă, n-avem tată. Nu-i avem decît pe ăsta – şi-şi mîngîie „Lauserul” automat.

— Îmi pare rău, zise „Felix S 23”.

— Asta este, ce să-i faci, oftă bărbosul şi scoase din buzunarul de la spate o sticlă plată. Nu beţi, doamnă?

— Mulţumesc, nu prea obişnuiesc, zise „Getta 2”.

— Păcat, făcu bărbosul şi trase o duşcă. E whisky „Halley”, de vreo 50 de ani. Ia zi-i ceva, măi Pavka, din chestia aia.

Blondul puse jos „Lauserul” şi-şi trase în faţă balalaica.

— Cîntaţi şi voi? se întoarse bărbosul spre roboţi. Hai că-mi sînteţi simpatici! Ce ştiţi să cîntaţi?

— „Şoferul de la O.N.T.”, zise „Felix S 23”.

— Ei, şoferu’! făcu dezamăgit bărbosul. „Vino mîndră-n galaxie” ştiţi?

— Nu prea, răspunse Felix.

— Ia zi-le melodia. Pavka! făcu bărbosul şi mai trase un gît.

— „Vino mîndră-n galaxie să-ţi arăt stele o mie, măi”, începu cu foc Pavka, zdrăngănindu-şi obiectul. Avea o voce plăcută, baritonală. Cîntecul urca încet, ieşea pe hublourile deschise şi se pierdea ca o dîră incoloră în urma navei. La sfîrşitul melodiei, bărbosul îşi şterse o lacrimă.

— Voi ce beţi? întrebă el cu blîndeţe pe roboţi.

— Ulei, răspunse „Felix S 23”.

— Ulei? Avem noi ceva ulei. Toshiro? zise bărbosul către cel cu ochi asiatici. Acesta, fără o vorbă, ieşi din navă şi

peste puţin se întoarse cu două canistre pe care scria „Shell”.

— Luaţi, băieţi, şi beţi, că sărăcie ca la voi la nimenea, zise bărbosul.

— În sănătatea dumneavoastră, domnule... şovăi „Felix S 23”.

— Herbert mă cheamă, zise bărbosul, Herbert Star.

— Să trăiţi, domnule Herbert! făcu şi „Dromiket 4”, turnîndu-şi din canistră.

— Toshiro dragă, zise bărbosul, du-te şi mai adă ceva pentru băieţi şi copilaşul ăsta, vezi şi tu în sacul ăla maro...

Toshiro reveni cu sacul şi-l puse înaintea bărbosului.

— Ia luaţi, băieţi, de-aici. Ia şi tu copilaş! zise bărbosul către micul Benga şi începu să scoată cu amîndouă mîinile pixuri, gume, bujii, săpunuri, minicalcuatoare, mulinete „Shakespeare”, baterii, after-shave-uri, banane. Goli tot sacul, apoi îl aruncă pe hublou.

— Domnule Herbert, îndrăzni comandantul Felix, dacă nu vă supăraţi, am observat că vă plac prunele... poate luaţi şi de la noi un sac... sînt proaspete...

— Vă mulţumesc, băieţi, spuse înduioşat Herbert, nu vă refuz. Te rog Toshira. Asiaticul merse în magazie şi aduse sacul.

— Şi-acum, la revedere, băieţi! zise Herbert ridicîndu-se. Săru-mînuşiţele, doamnă.

— Mai staţi, vă rog, zise „Felix S 23”. Nu e nici o grabă.

— Datoria-i datorie, zise Herbert. Nu mai putem sta. Azi n-am prins decît un satelit senegalez şi pe voi. E un traseu cam necirculat pe-aici. A, să nu uit! Vă las cartea mea de vizită. Dacă vă mai atacă cineva, arătaţi-o şi n-aveţi probleme. Operăm numai cinci echipaje în zona asta. Încă o dată, vă mulţumim! Salutări acasă!

— Drum bun şi succes! strigară roboţii.

Agresorii ieşiră spre nava lor. „Dromiket 4” închise hublourile.

— Ce hoţi de treabă! zise „Stejeran 1”.

— Vai de mama lor! Mereu singuri în spaţiu, nu tu casă,

nu tu masă... Nu le e uşor nici lor, zise Felix.

— N-aţi văzut cum a lăcrimat bărbosul cînd cîntat ăla blond? făcu „Stejeran 1”.

— Da, domnule, şi noi n-am ştiut să le zicem un cîntec. Dacă le trăgeam o doină ca pe la noi, îşi descărcau toată nava aici spuse „Felix S 23”.

— Nici aşa n-am ieşit rău, zise „Dromiket 4”, privind grămada de obiecte. Noroc cu prunele.

— Un lucru să vă fie clar! zise cu hotărîre comandantul Felix. Nimeni de-acum înainte nu se va mai atinge de prune! Aţi văzut ce importanţă au.

Planeta Tălîmbilor

Povestea pe care le-o spusese „Getta 2” despre soţul ei îi impresionase vădit pe cei trei roboţi pămînteni. Se gîndeau că, la urma urmei, într-un viitor mai mult sau mai puţin îndepărtat, aceeaşi soartă îi aştepta şi pe ei: demontarea, recuperarea, recondiţionarea şi refolosirea sub alt nume şi sub alţi indicatori. Un fel de metempsihoză a pieselor ce vor sluji, în cel mai bun caz, cine ştie cărui strung carusel fără conştiinţă. Stăteau cu capetele plecate, atît cît le permitea dispozitivul, cînd deodată „Getta 2”, care privea prin hublou, exclamă:

— Ia te uită! Parcă se vede o planetă!

Cu paşi mărunţi, comandantul „Felix S 23” merse la hubloul său, mai mare mai curat, şi se uită în spaţiu. Într-adevăr, în depărtare se zărea luminînd roşietic ceva de forma unei mingi de rugby.

— Dacă nu mă înşel eu, zise comandantul, cred, după formă că e... Dromikete, ia verifică pe ce coordonate sîntem!

Robotul programator-corector al zborului, „Dromiket 4”, merse degrabă la tabloul de comandă, răsuci butoanele roşii şi anunţă:

— Sîntem pe coordonatele stabilite!

— Atunci asta e! zise „Felix S 23”. Dacă sîntem pe coordonatele stabilite şi judecînd după cît timp a trecut de cînd am plecat de-acasă, atunci trecem pe lîngă Planeta Tălîmbilor.

— A cui? făcu „Getta 2”.

— A Tălîmbilor.

— Da’ ce-s ăştia? zise „Getta 2”.

— Sînt nişte fiinţe ciudate, mai mici decît noi şi conţinînd foarte mult brom. De fapt, întreaga planetă este formată din bromuri solidificate, răspunse „Felix S 23”. Chiar şi atmosfera conţine nori imenşi şi vapori de brom.

— Şi ei cum pot trăi acolo? întrebă „Getta 2”:

— Acolo s-au născut, au crescut, s-au adaptat. N-ar putea trăi în altă atmosferă. În trecut erau foarte mulţi, dar au fost masiv exterminaţi după descoperirea planetei.

— De ce?

— Au o particularitate stranie: fac tot ce le ceri, te ascultă indiferent ce le spui, trăiesc mereu în aşteptarea unui ordin. Cînd primii colonişti de pe Terra au sosit aici şi şi-au dat seama ce uriaş potenţial de muncă au, i-au exploatat, cum se spune, la sînge, deşi n-au sînge, au brom. Nu pot însă îndeplini decît munci fizice. Nu ştiu dacă ţineţi minte, dar apăruseră odată la noi pe pieţe nişte nasturi în formă de romb, din plastic. Aici erau făcuţi. Vagoane întregi de nasturi erau trimise de-aici, apoi mături, făraşe, lampioane, tocătoare, sape, abţibilduri. Dar totul s-a dovedit a fi nerentabil, căci, deşi preţul forţei de muncă era practic zero, trebuiau aduse aici materiile prime, ceea ce costa enorm. Oamenii s-au retras, i-au lăsat în plata Domnului.

— Hai să mergem să-i vedem şi noi, se rugă „Getta 2”:

— Mergem, dar cu o condiţie răspunse „Felix S 23”. Stăm doar cinci minute. Atmosfera e atît de puternic bromurizată că indiferent de costumul de protecţie, bromul atacă în cele din urmă conştiinţa. Cei care au stat mai mult aici s-au trezit la întoarcerea pe Terra că încep să ceară să muncească fără pauza, pînă la istovire.

„Dromiket 4” corectă traiectoria, îndreptînd „Bourul” spre planeta cu pricina, îşi puseră costumele şi căştile de protecţie şi în curînd aterizară între două dealuri golaşe, roşcate. Ieşiră pe scara navei şi îndată văzură, plantate din loc în loc în peisajul arid, pancarte uriaşe pe care stătea sens: „BINE AŢI VENIT PE PLANETA NOASTRĂ! CE TREBUIE SĂ FACEM?” Apoi imediat, pe panta dealului din stînga, văzură coborînd în mare viteză un grup de vreo zece tălîmbi. Erau mici, cam de 1,50 m, cu braţe lungi şi capete ţuguiate. Cînd ajunseră lîngă picioarele navei, observară că aveau pielea roşietică şi ochii mari, profunzi.

— Bună ziua! le spuse comandantul „Felix S 23”.

— Să trăiţi! răspunseră tălîmbii în cor. Ce trebuie să facem?

Felix se uită neajutorat spre „Getta 2” Aceasta îi şopti:

— Spune-le să facă tumbe!

— Faceţi nişte tumbe, strigă comandantul.

— Cîte? întrebară tălîmbii.

— Zece tumbe!

Îndată tălîmbii începură să sară cu genunchii la piept, numărînd cu glas tare: „Unu, doi trei...”.

— Extraordinar! şopti „Getta 2”.

— Ce trebuie să mai facem? întrebară ei după a zecea tumbă.

— Mai faceţi zece! le strigă Felix, ca să cîştige timp. Tălîmbii, fericiţi, începură să ţopăie, în vremea asta de pe dealurile învecinate curgeau spre navă alţii şi alţii, femei, copii, bătrîni. Ajunşi lîngă tovarăşii lor, întrebau ce trebuie să facă şi porneau şi ei să salte care cum puteau. Pămîntenii îi priveau fascinaţi.

— Ăştia ne linşează dacă în continuare nu le ordonăm nimic, zise cu voce scăzută „Felix S 23”. Mai bine să plecam.

Se întoarse spre mulţimea de tălîmbi care terminase de sărit şi aştepta nemişcată.

— Ia ascultaţi aici! Toată lumea să meargă mersul piticului pînă la muntele de colo şi înapoi! Executarea!

Cînd masa compactă a tălîmbilor deveni doar o pată cărămizie în depărtare, intrară în navă şi decolară.

— Am o senzaţie ciudată, spuse după o vreme „Getta 2”, privind prin hublou. Puneţi-mă şi pe mine să fac ceva, orice... să mătur, să spăl, să gătesc...

Zona „Robertson-Kudaşvili”

Există în infinitul spaţiu cosmic anumite zone, anumite perimetre, nu tocmai numeroase, pe care cosmonauţii au învăţat să le cunoască foarte bine şi pe care, în genere, nu le prea agreează. Sînt aşa-zisele zone „Robertson-Kudaşvili”, de la numele primilor doi cosmonauţi care, concomitent, în martie 2051, au pătruns într-un astfel de spaţiu ciudat, venind din două direcţii diferite, dar cu misiuni asemănătoare. Cînd imediat după întoarcerea pe Terra, Kudaşvili a raportat diriguitorilor săi de la Centrul de control al zborului ceea ce simţise în timpul trecerii prin acel spaţiu, informaţiile au fost trecute – firesc, sub semnul rezervei – la strict secret. Dar, la cîteva zile, aceleaşi senzaţii le-a povestit la Houston Robertson şi – firesc – a fost crezut pe cuvînt. Declaraţiile lui Robertson au fost imediat date publicităţii, iar zona, destul de vag localizată, a fost numită „zona Robertson”. Abia în acest moment, confruntînd declaraţiile celor doi cosmonauţi (cea a lui Robertson dată publicităţii şi cea a lui Kudaşvili doar înregistrată), diriguitorii acestuia au hotărît să scoată la lumină informaţiile şi-au publicat şi ei, în parte, declaraţiile lui Kudaşvili. În consecinţă, zona a fost numită, prin consens, „Robertson-Kudaşvili”, deşi au fost voci care – pe bună dreptate – au susţinut că normal trebuia să se cheme „Kudaşvili-Robertson”.

La nici un an, zona respectiva a fost traversată de un echipaj francez care a confirmat cele spuse de primii doi. Apoi alţi şi alţi temerari ai cuceririi spaţiului au pătruns în astfel de teritorii stranii, ale căror fenomene nu au putut

căpăta, cu toate încercările făcute, explicaţii plauzibile, coerente. Tot ceea ce s-a reuşit a fost să se stabilească, pe baza declaraţiilor piloţilor, caracteristicile esenţiale ale acestui tip de spaţiu şi ale trăirilor martorilor ce-l parcurg. Ele ar fi următoarele: 1) Orice comunicare cu „exteriorul”, cu o altă navă, cu un alt centru spaţial, cu o altă staţie orbitală e întreruptă. 2) Cît timp stă în zonă, cosmonautul e cuprins de o inexplicabilă lene sau, după expresia lui Robertson, „mi-era scîrbă de misiunea mea, de viaţa pe care o duc, de tot”. Kudaşvili a relatat că, deşi avea de îndeplinit importante operaţiuni, a început să cînte la acordeon romanţe, iar Robertson că pur şi simplu s-a îmbătat criţă. 3) Pe ecranul televizorului, unde în mod normal apar imagini ale spaţiului din jur transmise de camerele din exteriorul navei, se distingea invariabil, cu claritate – cosmonauţii o jură –, imaginea mamei cu un băţ în mînă. Oricît au învîrtit ei butoanele, au plesnit aparatul, imaginea severa, mustrătoare a mamei cu băţul în mînă nu dispărea. Normal, au fost cuprinşi de o mare spaimă. 4) După ce, în sfîrşit, imaginea mamei dispărea, locul fricii era luat fără nici o tranziţie de un foarte puternic sentiment de nedreptate, de oropsire. Cosmonauţii se simţeau traşi pe sfoară, dezinformaţi, daţi la o parte, minţiţi, duşi cu zăhărelul etc. etc. Drept consecinţă, toţi – dar absolut toţi – au simţit o irepresibilă nevoie de a protesta, de a scrie petiţii, cereri, memorii, programe de revendicări. Că lucrurile acestea nu erau inventii a dovedit-o faptul că, după aterizare, în capsula lui Robertson a fost descoperit şi citit, în hazul general, un memoriu în care pilotul cerea, printre altele, ziua de lucru de trei ore, creşterea salariului cu 80%, spor de cosmicitate, dreptul de a ieşi în imponderabilitate cînd vrea şi cum vrea, oprirea emancipării femeii şi piscină. Lucruri asemănătoare solicitau şi cosmonauţii francezi. Revendicările lui Kudaşvili n-au fost date publicităţii. 5) Starea de revoltă era imediat urmată de un acut sentiment de împăcare cu lumea, de înţelegere şi acceptare a tot şi a

toate. Domină acum dorinţa de a elogia, de a înălţa imnuri, ode, cuvinte de laudă. Robertson, de pildă, scrie pe o altă hîrtie că fără NASA n-ar fi fost nimic în viaţă. În ceea ce-l priveşte, cam acelaşi lucru se pare că l-a trăit şi Kudaşvili.

Acestea sînt reacţiile tipice suportate de cosmonauţi la trecerea prin zona „Robertson-Kudaşvili”. Nu le-am fi pomenit dacă, în drumul lor în căutarea satelitului natural „Veac Nou”, roboţii noştri din nava interplanetară „Bourul” n-ar fi trecut milimetric pe lîngă un astfel de spaţiu. Am fi fost foarte curioşi să vedem reacţiile lor, ale unor roboţi, într-o astfel de încercare. Dar n-a fost să fie aşa...

„Veac nou” regăsit

Tot vorbind ei de una, de alta, timpul trecu; după faptul că Getta 2 începuse să caşte discret, iar picioarele îi căpătaseră o nuanţă calda, rozalie, îşi dădură seama că e seară. Întotdeauna cînd Gettei 2 i se colorau astfel picioarele, însemna că îi este somn, senzaţie pe care roboţii nu o cunoşteau, odihna reprezentînd pentru ei doar scoaterea din priză şi trecerea în starea de veghe, pe baterii. Comandantul „Felix S 23” tocmai voia să-i amintească Gettei 2 că, avînd în vedere nuanţa aproape umanizată, trandafirie, a culorii picioarelor ei, poate trece să se-ntindă oleacă unde-o dori, cînd deodată avertizorul „Popov-Mitsubishi” pentru semnale recepţionate din spaţiu începu să pîlpîie violent.

— Ce să fie? zise robotul programator-corector al zborului, „Dromiket 4”. N-a mai pîlpîit aşa de pe vremea dării în funcţiune, cînd, dacă mai ţineţi minte, s-a şi defectat.

Îşi puse căştile adiacente la ureche şi ascultă.

— Ei, ce-i? făcu „Felix S 23”.

— Aici „Bourul”, recepţie! strigă „Dromiket 4”. Cine mă cheamă?

— Nu aşa, mă! zise comandantul. Foloseşte limbajul spaţial!

— Here is „The Ox”, reception! Who call me? strigă Dromiket.

— „New Century” call you! Reception! se auzi în pîlnia avertizorului.

— Ne cheamă „New Century” spuse nedumerit „Dromiket 4”. Cine-or fi ăştia?

— Stejerane, spuse comandantul, Felix S 23”, ia uită-te tu în dicţionarul spaţial-român şi vezi ce-nseamnă.

Stejeran luă dicţionarul de pe poliţă şi începu să-l frunzărească.

— „New” înseamnă nou, iar „Century” înseamnă... un moment... secol, veac sau grup de colecţie de o sută, „Nou Secol” sau „Nou Veac” sau „Noua Colecţie De-o Sută”, cam aşa ar veni.

— Noua Colecţie De-o Sută? făcu întrebător „Felix S 23”, dar în clipa următoare îşi dădu o palmă peste frunte şi exclamă:

— „Nou Veac”! Păi ăsta-i „Veac Nou”!

Săriră cu toţii în picioare, iar Felix se repezi spre microfon şi strigă.

— „Veac Nou”, unde eşti? Aici „Bourul”. De la Centrul spaţial Drăgăneşti-Vlaşca! Te căutăm din februarie! Recepţie!

— Fraţilor! se auzi un glas emoţionat în pîlnia avertizorului. Gigi, tu eşti? Recepţie!

— Nu e Gigi, e „Felix S 23”! strigă la fel de emoţionat Felix.

— Da’ Gigi unde e? întrebă uşor decepţionată vocea.

— L-au trecut la irigaţii, răspunse „Felix S 23”. Cu cine vorbesc? Recepţie.

— Cu Roşca 7, responsabilul satelitului.

— Să trăiţi, tov. Roşca! Sînt „Felix S 23”, de la sistematizări! Vă căutăm de opt luni! Ce s-a-ntîmplat? De ce v-aţi părăsit orbita?

— E o întreagă tărăşenie, răspunse vocea. Da’ soţia

tovarăşului Gigi ce mai face? E sănătoasă? Recepţie.

„Felix S 23” se uită neajutorat spre ceilalţi: ce făcea soţia lui Gigi? Ceilalţi ridicară din umeri.

— Nu ştim, tovarăşe Roşca!, strigă comandantul. Sîntem în aer de mult! Vă căutăm pe voi! Unde sînteţi? Ce s-a-ntîmplat? Recepţie!

— Am intrat în coada cometei Halley şi ne-a tras de pe orbită după ea! strigă tov. Roşca. Sîntem acum pe orbita Halley! Vă rog să interveniţi cumva!

Comandantul Felix se scărpină în cap: la aşa ceva nu se aşteptase.

— O să facem tot posibilul, strigă el în microfon. Nu vă demoralizaţi!

— Nu ne demoralizăm, răspunse Roşca 7, dar e foarte mult praf! De-abia ne vedem unii pe alţii!

— Cum staţi cu gogoşarii? întrebă comandantul.

— Nu s-au făcut, dar în schimb a crescut extraordinar rapiţa! E ceva de speriat, o minunăţie! strigă tov. Roşea.

— Foarte bine! răspunse „Felix S 23”. Ţineţi-o tot aşa!

— N-o mai putem ţine, creşte peste tot, pe cîmp, prin apartamente, în...

Se auziră cîteva păcănituri, apoi pîlnia avertizorului tăcu. Legătură se întrerupse. „Dromiket 4” încercă s-o refacă, dar nu reuşi.

— Auzi, dom’le, ce chestie! spuse comandantul „Felix S 23”. Cine s-ar fi aşteptat?! Tocmai rapiţa!

Penultimul

Pe acest fundal muzical antrenant asigurat de taraful satelitului, ce mai cînta, printre altele, cunoscutele melodii „Mărioară de pe Vega”, „Să dai randament deplin” şi vechea romanţă „Am vrut să scap de radiaţii”, tov. Roşca 7 închină un păhărel, îl dădu peste cap, se aşează, luă o măslină, o mestecă, scoase sîmburele şi-l depuse într-un conteiner de recuperare aşezat ad-hoc lîngă masă, apoi

începu să povestească.

— După cum ştiţi, sarcina primordială a satelitului nostru, sarcină pentru care ni s-a şi acordat încrederea să ieşim în spaţiu, a fost creşterea gogoşarilor. Aţi văzut că avem în acest sens de toate: sere specializate, fabrică de conserve, un personal cu înaltă calificare la gogoşari, magazinul mixt, taraful acesta, brigada satirică, ni s-a permis să ne luăm şi tovarăşele de viaţă în spaţiu, mă rog, tot ce era necesar. Primele două luni am dus-o ca-n rai: brigada dăduse primele spectacole, care s-au bucurat de un frumos succes, taraful îşi aducea aportul unde era mai greu, în magazin se găsea ce nici nu gîndeai, tovarăşele noastre, datorită unei derivaţii a teoriei lui Einstein, păreau mult mai tinere, iar fabrica abia aştepta să intre în funcţiune.

— Dar gogoşarii? întrebă comandantul, „Felix S 23”.

— Ei bine, răspunse responsabilul satelitului, gogoşarii refuzau să crească! Mai mare decît o nucă n-a crescut nici unul! I-am udat, i-am chimizat, am proptit tulpinile cu beţişoare din import, am vîrît îngrăşăminte în soi de-ar fi trebuit să iasă cît dovlecii, nimic! Jos, pe Pămînt, în condiţii de seră ce simulau condiţiile de pe satelit, nu puteai să-i opreşti din dezvoltarea multilaterală, aici în schimb nici de brelocuri nu erau buni.

— Undeva trebuie să fi fost o greşeală, spuse „Felix S 23”.

— Cu siguranţă, răspunse tov. Roşca 7. Am raportat situaţia jos la Centru, dar ne-au spus că nu e nici o greşeală, că sămînţa e bună şi colectivul e prost; că sămînţa va rămîne aceeaşi, iar colectivul va fi schimbat cu prima ocazie. Ne-am resemnat, ne făcusem deja bagajele, am desfiinţat brigada satirică, am oprit taraful şi aşteptam prima navă să ne schimbe, dar în loc de navă a apărut cometa Halley, care ne-a tras după ea. Ce să fi făcut în situaţia asta cînd era slabă nădejde să vedem Pămîntul? Am reînfiinţat brigada, am dat drumul tarafului, am redeschis magazinul şi-am închis fabrica.

— Dar cu rapiţa asta ce-i? zise „Dromiket 4”

— Asta ne-am întrebat şi noi, răspunse Roşca 7. Pentru că imediat ce-am intrat în coada cometei, de peste tot s-au ivit primele mlădiţe de rapiţă. Aşa cum cunoaşteţi şi dumneavoastră, cînd eşti trimis undeva în spaţiu să cultivi o anume plantă, o anume legumă, este interzis să iei şi alte seminţe cu tine, tocmai pentru a nu stînjeni creşterea plantei-bază, cum o numim noi. Şi totuşi, vreun tovarăş mai şugubăţ de jos a reuşit să ne strecoare – unde nu ştiu – şi două-trei seminţe de rapiţă, ştiind probabil cum se dezvoltă rapiţa în cosmos. Gluma, trebuie să recunosc, a prins, cum se poate vedea, însă fabrica noastră e de conserve de gogoşari, nu de ulei de rapiţă.

— Sînteţi convins ca fost o glumă? întrebă „Getta 2”

— Absolut convins, răspunse responsabilul satelitului. De altfel, au mai păţit-o şi alţii: mi-aduc aminte de un echipaj trimis pe satelitul „Menumorut” să scoată ovăz şi cînd colo s-au trezit în vară cu o foarte viguroasă tarla de năut.

— Da, aşa, cunosc cazul, spuse comandantul „Felix S 23”, şi nu e singurul. Însă problema e ce facem cu rapiţa.

— Lăsaţi-o încolo de rapiţă, tovarăşe Felix! zise responsabilul satelitului. Problema e dacă ne mai ţin mult aici, căci nu mai rezistăm.

— Asta nu-i treaba noastră, răspunse „Felix S 23”. Noi aveam sarcina să vă găsim, nu să vă luăm. Nici n-am avea cum, şi-aşa sîntem supraaglomeraţi.

— Şi noi ce facem?, zise disperat tov. Roşca, făcînd semn tarafului să tacă. Pînă trimit ăia o navă, ne intră rapiţa-n casă! Luaţi-mi măcar soţia, ea credea că venim aici în concediu.

— N-avem loc, nu-nţelegeţi? zise „Felix S 23”. Doar dacă renunţă cineva...

— Tovarăşe inspector Pătraşcu, se-ntoarse responsabilul satelitului în direcţia scaunului gol, dumneavoastră tot nu vă vedeţi, puteţi rămîne.

— Cum să rămîn în halu’ ăsta? se auzi vocea. Decît să nu

mă văd aici, mai bine nu mă văd pe Pămînt.

Se lăsă tăcerea. Doar lanurile de rapiţă se auzeau de-afară, foşnind.

— Să plecăm, spuse deodată comandantul Felix. Cu cît ajungem mai repede acasă, cu atît aveţi o şansă mai mare să vină cineva după voi.

Se ridicară cu toţii şi ieşiră. La scara navei, „Felix S 23” se opri şi strînse mîna tov. Roşca 7, spunîndu-i şoptit:

— Nu disperaţi, nu intraţi în panică. Organizaţi totul în aşa fel încît obsesia rapiţei să cadă pe un plan secundar, în subconştient. Taraful să cînte zi şi noapte. Înfiinţaţi mai multe brigăzi satirice. Organizaţi tombole. Revalorificaţi folclorul. La revedere.

Tov. Roşca 7 dădu încet din cap, apoi făcu semn tarafului să cînte.

Nava se ridică în tării.

În sfîrşit, acasă

Ce poate fi mai frumos, întorcîndu-te din spaţiu şi apropiindu-te de Terra, decît să vezi la un moment dat desluşindu-se în pîcla albăstrie a unei dimineţi de vară arcul încordat al Carpaţilor, pata gălbui-verzuie a Bărăganului, linia subţire, strălucitoare a Dunării, apoi formele neregulate ale oraşelor, orăşelelor, satelor, lanurilor, fîneţelor şi apropiindu-te şi mai mult şi pregătindu-te de aterizare, pîlcuri de oameni plecînd la cîmp, turme de oi, pescari singuratici, remorci părăsite la umbră de salcîmi, toate semne ale vieţii de-acasă ce te emoţionează profund, mai ales dacă ai fost plecat departe... Cînd „Bourul” atinse cu o uşoară zguduitură platforma cosmodromului Centrului de Cercetare şi Centralizare Cosmică de la Drăgăneşti-Vlaşca, „Felix S 23” nu-şi putu stăpîni tulburarea şi zise:

— Fie gravitaţia cît de rea, tot mai bine pe planeta ta.

„Dromiket 4” opri motoarele, comandă coborîrea scării

rabatabile şi deschise uşa. „Felix S 23” ieşi primul, urmat de „Getta 2”, „Stejeran 1” şi „Dromiket 4”.

— Cam pustiu, observă comandantul cînd ajunseră jos.

Într-adevăr, pe tot cuprinsul marii platforme era mişcare puţină; doar la vreo două sute de metri în direcţia clădirilor centrului şi a turnului de control se zăreau cîteva siluete mişcîndu-se în jurul unor nave mici, de-o construcţie aparte, probabil nişte prototipuri. O luară pe jos înspre centru.

— Pe voi, cînd vă întoarceţi, nu vă aşteaptă nimeni? zise „Getta 2”.

— Ba da, de obicei trimiteau un titi-car să ne ia de la navă, răspunse „Felix S 23” nedumerit.

Într-un tîrziu, ajunseră la sediu trecînd pe lîngă navele noi ce semănau izbitor cu nişte combine „Gloria”. În cabina portarului nu era nimeni. Intrară în clădire şi „Felix S 23”, cu siguranţa cunoscătorului, îi conduse pe coridoare spre biroul lui Iuliu Corodan, directorul centrului. Bătu la uşa camerei şi intră însoţit de ceilalţi. În locul secretarei saturniene stătea un ins, om la prima vedere, răsfoind nişte hîrtii.

— Bună ziua! zise „Felix S 23”. Tovarăşul Iuliu Corodan e aici?

— Poftim? ridică ochii individul.

— Tovarăşul Iuliu Corodan e aici?

— Care Corodan? zise individul. Cine sînteţi dumneavoastră?

— Îl căutăm pe tovarăşul Iuliu Corodan, directorul centrului, zise „Felix S 23”, simţind că-şi pierde răbdarea. Sîntem echipajul navei spaţiale „Bourul”, întors din misiune.

Individul rămase cu gura căscată.

— Ce centru? făcu el aiurit. Ce misiune? Despre ce vorbiţi?

— Cum, ce centru? se-nfurie „Felix S 23”. Nu e aici Centrul de Cercetare şi Centralizare Cosmică?

— Aici?! făcu individul. Aici e I.A.S. Drăgăneşti!

În clipa aceea din biroul celălalt ieşi un robot înalt, metalizat, sobru.

— Ce s-a-ntîmplat? întrebă el. Cine sînt dînşii?

— Nu ştiu, răspunse omul de la birou. Au dat buzna aici, susţinînd că vin dintr-o misiune şi caută nu ştiu ce centru spaţial.

Robotul metalizat dădu din cap, gînditor.

— Dacă bine-mi aduc aminte, spuse el, a existat într-adevăr aici acum vreo douăzeci de ani un asemenea centru, dar s-a desfiinţat.

— Cum să se desfiinţeze? bîigui „Felix S 23”. Uitaţi-vă şi dumneavoastră pe geam, se vede turnul de control!

— Nu mai e turn de control, e siloz pentru vite, preciză robotul. Dumneavoastră, fiind în spaţiu, aţi avut senzaţia că timpul a rămas pe loc. Or, noi aici pe pămînt am evoluat, ne-am dezvoltat, nu puteam sta cu mîinile în sîn. Centrul de Cercetare Cosmică nu mai era rentabil, mînca mult din suprafaţa arabilă, multă păşune, mult ţiţei.

— Bine, şi unde au fost mutate navele, personalul, institutul de profil, rampele de lansare? întrebă „Dromiket 4”.

— N-au fost mutate nicăieri, au fost reprofilate. Totul a fost reprofilat, spuse robotul. Combinele de colo au fost la origine nave spaţiale, personalul s-a reciclat, rampele de lansare au devenit rampe de încărcare.

— Şi noi? spuse-ncet „Felix S 23”. Noi ce să facem?

— Eu zic să vă prezentaţi la raion şi-acolo se va hotărî. Aveţi rata locală imediat, peste un sfert de ceas. Uitaţi-vă, staţia e acolo, lîngă butoaiele acelea.

„Felix S 23” privi în direcţia indicată şi văzu un grup de treizeci-patruzeci de oameni aşteptînd în soare.

— Atunci, la revedere, spuse el, făcînd semn tovarăşilor săi să iasă.

— Toate cele bune, răspunse robotul.

Prin fereastra deschisă, cei patru se văzură mergînd spre staţie.

— Vai de mama lor pînă se vor acomoda, spuse robotul

metalizat către cel de la birou. Şi cînd te gîndeşti cîţi mai urmează să vină din spaţiu...

Dacă am fi nişte povestitori ce se respectă spre a fi respectaţi, am putea spune în încheiere cîteva cuvinte despre ceea ce a ajuns fiecare din eroii noştri în noile împrejurări; l-am putea zugrăvi de pildă pe „Felix S 23” trăind o fericită bătrîneţe de robot, înconjurat cu dragoste şi atenţie de mai tinerele prototipuri care-i cereau un sfat, un tranzistor; l-am putea închipui pe „Dromiket 4” conducînd o cochetă staţie de mecanizare ori pe „Stejeran 1” un întreprinzător constructor sau – de ce nu? – un recunoscut şi apreciat reporter agricol, am putea descrie căsnicia reuşită a „Gettei 2”, căsătorită definitiv pe aceste meleaguri. Cum însă nu sîntem asemenea povestitori, preferăm să privim şi noi cum se depărtează personajele noastre, declarînd cu sinceritate, caragialian, că nu mai ştim ce s-a întîmplat cu ele.